

คำนำ

รายงานผลการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทักษะการปฏิบัติด้านการกรอและการสะบัด” ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการรายงานผลการดำเนินงานพัฒนางานตามข้อตกลง (PA) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อสร้างแบบฝึกทักษะการปฏิบัติในการกรอและการสะบัด 2) เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติในการกรอและการสะบัด และศึกษาผลจากการใช้แบบฝึกทักษะการปฏิบัติในการกรอและการสะบัด สำหรับเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่สามารถพัฒนาทักษะการปฏิบัติของนักเรียน

โดยผู้วิจัยได้นำแบบฝึกทักษะการปฏิบัติในการกรอและการสะบัดชุดนี้ ไปใช้แก้ปัญหา นักเรียนที่มีปัญหาในการกรอและการสะบัด ซึ่งผลจากการใช้แบบฝึกพบว่า นักเรียนมีทักษะการปฏิบัติที่ดีขึ้น

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานผลการวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะของ ผู้เรียน และเป็นแบบฝึกหัดที่ใช้ในการเรียนการสอนปฏิบัติในเบื้องต้นสำหรับนักเรียน โรงเรียนทุ่งศรีอุดม อ.ทุ่งศรีอุดม จ.อุบลราชธานี และผู้สนใจทั่วไป

นางสาวศศิวิมล บุญเย็น

ครูชำนาญการ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ขอบเขตการวิจัย	2
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	2-3
ข้อจำกัดในการวิจัย	3
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	3
 บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	 4
ชิม	4-7
ข้อปฏิบัติในการฝึกชิม	7
ลักษณะและความหมายของการปฏิบัติชิม	8-9
หลักการอ่านโน้ตเพลงไทยเบื้องต้นและการอ่านโน้ตชิม	9-12
การกรอ การสะบัด และการสะเดาะห้	13
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14-15
กรอบแนวคิดในการวิจัย	16
 บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	 17
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	17
เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย	17-18
การเก็บรวบรวมข้อมูล	18
วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	18

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	20
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์การปฏิบัติของนักเรียนก่อนการใช้ แบบฝึกทักษะการปฏิบัติในด้านการกรอและการสับัด	20
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การปฏิบัติของนักเรียนระหว่างการใช้ แบบฝึกทักษะการปฏิบัติในด้านการกรอและการสับัดจำนวน 2 สัปดาห์	21-23
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์การปฏิบัติของนักเรียนหลังการใช้ แบบฝึกทักษะการปฏิบัติในด้านการกรอและการสับัด	23-24
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้ แบบฝึกทักษะการปฏิบัติในด้านการกรอและการสับัด	24-25
บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผล	26
สรุปผลการวิจัย	26-27
อภิปรายผลการวิจัย	28
ข้อเสนอแนะ	28
บรรณานุกรม	29-30
ภาคผนวก	

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ดนตรีไทยเป็นศิลปะแขนงหนึ่งซึ่งแสดงถึงเอกลักษณ์อันดีงามของประเทศชาติ ที่เกิดจากภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ และเป็นเครื่องมืออันสำคัญยิ่งที่ช่วยกล่อมเกลাজิตใจของคนไทยให้มีความสุขทางใจ มีความเบิกบาน แจ่มใส เฟลิดเฟลิน (สงบศึก ธรรมวิหาร, 2545:1) ซึ่งเป็นสิ่งที่ควรแก่การอนุรักษ์และเผยแพร่

ฉิมเป็นเครื่องดนตรีไทยประเภทหนึ่งที่ได้รับคามนิยมอย่างแพร่หลาย สันนิษฐานว่าคนไทยมีการตีฉิมกับวงเครื่องสายกันมาแต่ครั้งสมัยรัชกาลที่ 6 เป็นเครื่องดนตรีที่มีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ช่วยให้นักเรียนเกิดสมาธิ และได้ผ่อนคลายจากความเครียด

จากมาตรฐานสาระดนตรี ศ 2.1 ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ระบุว่านักเรียนจะต้องเข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) สถานศึกษาต่างๆ ทั้งในโรงเรียนทั่วไปและโรงเรียนสอนพิเศษได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของดนตรีไทย การปฏิบัติเครื่องดนตรีไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเครื่องดนตรีไทยประเภทฉิม จึงได้จัดให้มีการเรียนการสอนเครื่องดนตรีไทยประเภทฉิม เพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะในการปฏิบัติฉิมและสามารถตีฉิมเป็นเพลงได้ รวมถึงเข้าใจทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง สามารถอ่านและเขียนโน้ตไทยได้

ทักษะการปฏิบัติฉิมจึงเป็นทักษะที่นักเรียนควรได้รับการพัฒนาให้สามารถตีฉิมเป็นเพลงได้ ซึ่งจากการเรียนการสอนนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 พบว่า นักเรียนมีปัญหาด้านการกรอและการสับัด ครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องคิดค้นแบบฝึกทักษะการปฏิบัติฉิมในด้านการกรอและการสับัดเพื่อช่วยพัฒนาทักษะฉิมของนักเรียน เป็นการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงประสงค์จะเสนองานวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการปฏิบัติฉิมด้านการกรอและการสับัด เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่สามารถพัฒนาทักษะการปฏิบัติฉิมของนักเรียน ทำให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพสูงสุดและส่วนหนึ่งเป็นการสืบสานดนตรีไทยให้คงอยู่สืบไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อสร้างแบบฝึกทักษะการปฏิบัติขิมในด้านการกรอและการสะบัด
2. เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติขิมในด้านการกรอและการสะบัด และศึกษาผลจากการใช้แบบฝึกทักษะการปฏิบัติขิมในด้านการกรอและการสะบัด

ขอบเขตในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็น การพัฒนาทักษะการปฏิบัติขิมด้านการกรอและการสะบัด โดยมีขอบเขตในการศึกษาดังนี้

1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนทุ่งศรีอุดม อ.ทุ่งศรีอุดม จ.อุบลราชธานีที่เรียนปฏิบัติขิมพื้นฐาน
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนทุ่งศรีอุดม อ.ทุ่งศรีอุดม จ.อุบลราชธานีที่เรียนปฏิบัติขิมพื้นฐาน และพบปัญหา จำนวน 10 คน
2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยคือ
 - ตัวแปรต้น ได้แก่ แบบฝึกทักษะการปฏิบัติขิมด้านการกรอและการสะบัด
 - ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะการปฏิบัติขิมด้านการกรอและการสะบัดของนักเรียน
3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยคือ หลักการและวิธีการปฏิบัติขิม การกรอ และการสะบัด เพลงลาว ล่องน่าน เพลงลาวครวญ และเพลงแขกบรเทศ สองชั้น และชั้นเดียว
4. ระยะเวลาในการวิจัย คือ เดือนพฤษภาคม พ.ศ.2569 – เดือนกันยายน พ.ศ.2569 และระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองคือ 2 สัปดาห์

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

กรอ คือ วิธีการบรรเลงดนตรีประเภทเครื่องตีดำเนินทำนอง ที่ทำให้เกิดเสียงต่อเนื่องกันเป็นเสียง ยาวสม่ำเสมอ โดยใช้ 2 มือตีสลับกันถี่ ๆ เหมือนรัวเสียงเดียว แต่ทั้ง 2 มือมิได้ตื้ออยู่ที่เดียวกัน มักจะตีเป็น คู่ 2 คู่ 3 คู่ 4 คู่ 5 คู่ และคู่ 8 เป็นต้น

เก็บ คือ วิธีการบรรเลงเครื่องดนตรีดำเนินทำนองทั่วไป ที่เพิ่มเติมเสียงสอดแทรกให้มีพยางค์ถี่ขึ้น มากกว่าทำนองธรรมดา ซึ่งถ้าเขียนเป็นโน้ตสากลตัวเข้บ็ต 2 ชั้นในจังหวะ 2 / 3 ก็จะเป็นจังหวะละ 4 ตัว ห้องละ 8 ตัว

การบรรเลง “เก็บ” นี้ ส่วนมากใช้กับทำนองเพลงพื้นๆ ทั่วไป เช่น เพลงลมพัดชายเขา เพลงจระเข้หางยาว เรียกว่า ทางเก็บ ส่วนเพลงบังคับทางซึ่งส่วนมากเป็น ทางกรอ เช่น เพลงเขมรไพรโยค เพลงโสมส่องแสง มักไม่ค่อยมีการเก็บ

การบรรเลงทางเก็บในทางเดียวจะพิสดารโลดโผนกว่าทางเก็บธรรมดาแต่ก็เรียกว่า “ทางเก็บ” เช่นเดียวกัน หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “ทางพัน”

สะบัด คือ วิธีการบรรเลงที่แทรกเสียงเข้ามาในเวลาบรรเลงทำนอง “เก็บ” อีก 1 พยางค์ รวมเป็น 3 พยางค์ ซึ่งแล้วแต่ผู้บรรเลงจะเห็นสมควรว่าจะแทรกตรงไหนทำนองตรงที่แทรกล้วนเรียกว่า “สะบัด”

วิธีบรรเลงสะบัดด้วยระนาดและจะเข้เป็นต้นใช้โน้ตในการสะบัด 3 แบบ คือ สะบัดโน้ตตัวเดียว สะบัดโน้ต 2 ตัว และสะบัดโน้ต 3 ตัว

สะเดาะ คือ การตีซิมที่ถูกเพิ่มหรือสอดแทรกตัวโน้ตเข้ามามากกว่าปกติอีก 1 ตัว หรือการตีซิม 3 เสียงอย่างรวดเร็วให้มีค่าเท่ากับ 2 จังหวะตัวโน้ต โดยทั่วไปการตีจะเริ่มตีด้วยมือขวาก่อนเสมอแล้วตามด้วยมือซ้ายและจบลงด้วยมือขวา (มือขวา-มือซ้าย-มือขวา) การตีสะเดาะจะแตกต่างจากการสะบัดตรงที่การสะบัดเป็นโน้ตที่แตกต่างกันใน 3 ตัว แต่การสะเดาะเป็นการใช้โน้ตเพียงตัวเดียว

ข้อจำกัดของการวิจัย

เนื่องจากงานวิจัยนี้ได้พัฒนาแบบฝึกทักษะการปฏิบัติซิมด้านการกรอและการสะบัด เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติซิมในด้านการกรอและการสะบัด และศึกษาผลจากการใช้แบบฝึกทักษะการปฏิบัติซิมในด้านการกรอและการสะบัด สำหรับเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่สามารถพัฒนาทักษะการปฏิบัติซิมของนักเรียน จึงทำให้มีข้อจำกัดในเรื่องของกลุ่มตัวอย่าง ผลที่ได้จากการวิจัยเป็นผลจากกลุ่มตัวอย่างเพียงกลุ่มเดียวเท่านั้น

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้แบบฝึกทักษะการปฏิบัติซิมในด้านการกรอและการสะบัดที่สามารถพัฒนาทักษะการปฏิบัติซิมของนักเรียนให้ดีขึ้น
2. สามารถแก้ปัญหาทักษะการปฏิบัติซิมด้านการกรอและการสะบัด และได้เครื่องเครื่องมือในการพัฒนาทักษะการปฏิบัติซิมในด้านการกรอและการสะบัด สำหรับครูและผู้เกี่ยวข้องเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่สามารถพัฒนาทักษะการปฏิบัติซิมของนักเรียนได้

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการปฏิบัติด้านการกรอและการสะบัด ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. ชิม

1.1 ประวัติความเป็นมาของชิม

1.2 ลักษณะของชิม

1.3 ส่วนประกอบและวัสดุที่ใช้ทำชิม

2. ข้อปฏิบัติในการฝึกชิม

3. ลักษณะและความหมายของการปฏิบัติชิม

4. หลักการอ่านโน้ตเพลงไทยเบื้องต้นและการอ่านโน้ตชิม

5. การกรอ การสะบัด และการสะเดาะหัว

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7. กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.ชิม

1.1 ประวัติความเป็นมาของชิม

ชิมเป็นเครื่องดนตรีของจีนนำเข้ามาในสมัยรัชกาลที่ 6 ในสมัยนั้นมักนำเอาเครื่องดนตรีของต่างชาติเข้ามาบรรเลงผสมกับเครื่องดนตรีของไทย สำหรับชิมจะได้รับความนิยมมากกว่าเครื่องดนตรีอื่นๆ ในราว ปี พ.ศ. 2465 หลวงไพเราะเสียงซอ (อุน่ ดุริยะชีวิน) เล่าไว้ว่าเมื่อคราวที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ทรงพระประชวร ทางกรมมหรสพได้จัดให้ พระยาอารักษ์นุกาภรณ์(ผล ผลวัฒน์) เข้าไปเล่นนิทานถวายตามคำแนะนำของแพทย์หลวง และในครั้งเดียวกันนี้กรมพิพิธหลวงได้จัดเครื่องสายผสมชิมไปบรรเลงข้างห้องพระบรรทมด้วย โดยมีท่านศาสตราจารย์มนตรี ตราโมท บรมครูทางดนตรีไทยเป็นคนแรกที่บรรเลงชิมร่วมวงถวายพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว จนกระทั่งพระองค์ทรงหายจากอาการประชวร วงเครื่องสายชิมในครั้งนั้นประกอบด้วยผู้บรรเลงและขับร้อง ดังนี้

ซิม	นายมนตรี ตราโมท (ศาสตราจารย์มนตรี ตราโมท)
ซอด้วง	หลวงไพเราะเสียงซอ (อุ่น ดุริยะชีวิน)
ซอหู้เพียงออ	พระเพลงไพเราะ (โสม สุวานิต)
โหม	พระพาทย์บรรเลงมรณ (พิมพ์ วาทิน)
ซอฮู้	พระสรเพลงสรวง (บัว กมลวาทิน)
จะเข้	หลวงว่องจะเข้รับ
รำมะนา	พระประดัดดุริยกิจ (แหยม วิณิน)
ฉิ่งและฆ้อง	หลวงเสนาะกรรม (พัน มุกตวาทย์)

1.2 ลักษณะของซิม

ซิม เครื่องดนตรีประเภทเครื่องตี ที่ใช้สายโลหะซึ่งอยู่บนกล่องเสียง (ตัวซิม) ซิมแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ตัวซิมและฝาซิม

1.ตัวซิม ทำด้วยไม้ มีลักษณะกลวงอยู่ภายใน ด้านบนซึ่งสายทองเหลืองเรียงสลับกันเป็นแถวๆ ตามแนวนอน มีด้วยกันทั้งหมด 14 แถว แถวละ 3 สาย รวมสายซิมทั้งหมด 42 สาย ที่นิยมใช้สายทองเหลือง เพราะมีสำเนียงกังวานไพเราะดี สายซิมทุกสายมีหมุดทองเหลืองยึดอยู่ทั้ง 2 ด้าน ด้านละ 42 ตัว หมุดทางด้านขวามือของผู้บรรเลงใช้หมุดสำหรับเทียบเสียงได้ ส่วนหมุดทางด้านซ้ายมือใช้สำหรับยึดสายซิมเท่านั้น บนพื้นของตัวซิมมี “หย่อง” 2 อันทำด้วยไม้รูปแบนยาวกรูเป็นลวดลายสวยงาม ส่วนบนทำเป็นสันแข็ง วางห่างกันประมาณ 20 เซนติเมตร รองหนุนสายซิมทุกแถวไว้ โดยวางหนุนเป็นแนวตั้งฉากกับแนวของสายซิม ทำหน้าที่ถ่ายทอดแรงสะเทือนจากซิมลงไปสู่ตัวซิม ถัดจากแนวของหมุดซิมทั้ง 2 ด้านเข้ามาเล็กน้อยมีแนวสันไม้เตี้ยๆ เรียกว่า “สะพาน” รองรับสายซิมไว้อีกชั้นหนึ่ง โดยวางแนวสอบเข้าหากันเหมือนรูปพีรามิดสะพานนี้ทำหน้าที่จัดระดับความตึงของสายซิมเพื่อให้เสียงมีความสูงต่ำต่างกัน ไม้พื้นของตัวซิมทำด้วยไม้เนื้อโปรงเพื่อให้เสียงก้องกังวาน ผิวหน้ากรูเป็นช่องรูปวงกลมไว้เพื่อให้เสียงออกดีขึ้น ตรงกลางตัวซิมทำเป็นลิ้นชักเล็กๆ สำหรับเก็บค้อนที่ใช้เทียบเสียงซิม

2.ฝาซิม ทำด้วยไม้เช่นเดียวกัน ถ้าเป็นแบบดั้งเดิมของจีนมักนิยมเขียนลวดลายเป็นภาพโป๊ยเซียน (รูป เซียน 8 องค์) เรียกกันว่า “ซิมโป๊ยเซียน” มีขนาดเล็กกว่าซิมที่ใช้บรรเลงกันในปัจจุบัน ฝาซิมนี้นอกจากจะใช้ปิดคลุมซิมแล้ว ยังใช้รองหนุนตัวซิมในขณะที่บรรเลงเพื่อเสียงดังกังวานดียิ่งขึ้นด้วย ซิมบรรเลงใช้ไม้ซิม 2 อันตีลงไปบนสายซิมทำให้เกิดเสียงดังกังวาน

ซิมคงเข้ามาในประเทศไทยราวสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น โดยชาวจีนที่เข้ามาติดต่อค้าขายได้นำมาบรรเลงกัน จนกระทั่งในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ประมาณ พ.ศ.2461-2462

จึงมีนักดนตรีไทยนำขิมมาบรรเลงร่วมกับวงดนตรีไทย ต่อมาได้รับความนิยมนำมาบรรเลงผสมวงเครื่องสาย ตั้งแต่นั้นมาไทยก็ได้สร้างขิมขึ้นมาใช้เพลงโดยใช้วัสดุในประเทศทั้งหมด แต่ได้ปรับปรุงรูปแบบและวิธีบรรเลงบ้างเพื่อให้เหมาะสมกับรสนิยมของคนไทย

แถวเสียงของขิมมี 3 แถว กล่าวคือ

ล	ร	ช
ช	ด	ฟ
ฟ	ท	ม
ม	ล	ร
ร	ช	ด
ด	ฟ	ท
ท	ม	ล

ขิม เป็นเครื่องดนตรีที่มีสายทองเหลืองเรียงรายจำนวนมาก ขิมของไทยมี 2 ช่อง สำหรับช่องขิมนั้นทำขึ้นเพื่อที่จะระบายอากาศภายในตัวขิม รูปลักษณะของขิมในสมัยแรกๆไม่สวยงามเหมือนขิมสมัยปัจจุบัน บนฝาขิมจะมีลักษณะบ่งบอกที่ม้าวาเป็นเครื่องดนตรีของจีน โดยมีรูปเขียนของเทพเจ้าทั้ง 8 เรียกว่า “ขิมไต้เซียน” ต่อมาได้มีการพัฒนารูปแบบให้เป็นขิมแบบไทย มีรูปร่างสวยงามขึ้น ส่วนตุ้กตาขิมจะแกะเป็นลวดลายไทย ขิมจีนหลายๆเสียงจะมีครึ่งเสียงไม่เต็มทุกเสียงส่วนขิมไทยจะมีเต็มทุกเสียงซึ่งยากแก่การที่จะไปบรรเลงเพลงของต่างชาติ ในปัจจุบันมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงรูปร่างของตัวขิมให้สวยงามขึ้น ซึ่งมี 2 รูปแบบ แบบหนึ่งจะมีหูหิ้วไปในตัวเรียกว่า ขิมกระเป่า อีกแบบหนึ่งเป็นขิมไม่มีหูหิ้วเรียกว่า ขิมหยัก ซึ่งตรงขอบของตัวขิมจะทำเป็นรูปแบบโค้งเป็นหยัก

1.3 ส่วนประกอบและวัสดุที่ใช้ทำขิม

ตัวขิม เนื้อไม้ที่ใช้ประกอบในการทำตัวขิมนั้นมีหลายชนิด ไม่ได้ใช้ไม้ชนิดเดียวกันทั้งหมด ส่วนพื้นหน้าของขิมจะใช้ไม้เนื้ออ่อนมีลักษณะบางเบา เช่น “ไม้ฉำฉา” ช่วยทำให้เกิดเสียง บนพื้นหน้าของตัวขิม จะเจาะเป็นรูปวงกลม 2 วง ห่างกันพอสมควร เพื่อที่จะนำ “ตุ้กตาขิม” มาปิดครอบไว้บนวงกลมที่เจาะสำหรับใช้เป็นที่ระบายอากาศจากภายในตัวขิม และทำให้เนื้อไม้บนหน้าขิมไม่โป่งพอง นอกจากนั้นยังช่วยให้ขิมมีเสียงโปร่งใสกังวานขึ้น

ตุ้กตาขิม เป็นแผ่นโลหะพวกทองเหลืองหรือพลาสติกฉลุเป็นลวดลายเทพพนม ใช้ปิดครอบบนช่องวงกลมบนหน้าขิม ซึ่งใช้ระบายอากาศภายในตัวขิม

หลักchim เป็นแท่งทองเหลืองซึ่งปักลงในเนื้อไม้ของตัวchimข้างละ 42 (ด้านซ้าย 42 หลัก ด้านขวา 42 หลัก)บนหน้าของchimมีแถวหย่อง 2 แถว ตั้งขวางอยู่บนหน้าchim 2 ข้าง

แถวหย่องchim ทำด้วยวัสดุ 3 ชนิด ส่วนที่ยึดติดกับพื้นหน้าของตัวchim เพื่อใช้รับน้ำหนักของสายchimที่พาดผ่านบนหน้าหย่องแต่ละหย่อง ทำด้วยพลาสติกครอบอยู่บนเนื้อไม้ โดยที่หน้าหย่องให้ทองเหลืองปิดทับอีกชั้นเพื่อเป็นที่รองรับสายchim

สายchim มีลักษณะเป็นลวดทองเหลือง ซึ่งยึดอยู่กับหลักchimด้านซ้ายพาดผ่านไปบนหย่องchimแต่ละหย่องไปยังหลักchimด้านขวา ซึ่งเป็นหลักchimที่เจาะรูไว้สำหรับร้อยสายchimเข้าไป ก่อนขมวดให้ติดกับหลักchimด้านขวา เมื่อต้องการปรับเสียงของchim ถ้าเป็นchimแบบเก่าจะมีค้อนเล็กๆไว้ปรับเสียง แต่ถ้าเป็นchimแบบใหม่จะมีที่ปรับแบบเป็นเกลียวหมุนสำหรับหลักปรับเสียงของchimนั้น อยู่ทางด้านขวา

ฝาชิม สำหรับฝาชิมและพื้นไม้หลังchim นิยมใช้ไม้ที่มีน้ำหนักไม่มากเกินไป เพื่อสะดวกในการหิ้วไปมา ส่วนมากจะใช้ไม้สักอัดเป็นแผ่น เวลาครอบหรือปิดจะได้แนบสนิท ส่วนขอบของฝาชิมและตัวchimจะต้องเป็นไม้ชนิดเดียวกัน

ไม้chimหรือไม้ตีchim ทำจากไม้ไผ่สีสุกโดยเลือกชนิดที่เป็นไม้แก่จัด (หากเป็นไม้ไผ่ดงจะเปราะหักง่าย) เลือกเอาท่อนหรือปล้องของไม้ที่มีขนาดยาวนำมาผ่าเป็นท่อนๆ แล้วนำไปผึ่งแดดให้แห้ง จากนั้นหลาวไม้ให้ได้รูปตามลักษณะของไม้chim ซึ่งปลายไม้ด้านหนึ่งหลาวให้เป็นหัวไม้สำหรับตี ส่วนปลายอีกด้านหนึ่งเป็นโคนไม้สำหรับมือจับมีลักษณะโค้งมนพอดี โดยใช้กระดากทรายขัดไม้ให้เรียบ สำหรับตรงปลายหัวไม้ยังมีไฟเบอร์ ซึ่งตัดให้เข้ารูปทรง หัวไม้ทำด้วยกาบติดไว้กับหัวไม้ก่อน นำหนังสัตว์ขนาดไม่หนาเกินไปทากาวปิดทับบนไฟเบอร์อีกชั้นหนึ่ง

2. ข้อปฏิบัติในการฝึกchim

ทำนั่งขณะเล่น ควรนั่งตัวตรง พับเพียบหรือขัดสมาธิตามความถนัด ไม่ควรนั่งงอตัวเพราะจะทำให้ไม่สง่างาม

วิธีการจับไม้chimและการตี ควรจับไม้chimห่างจากโคนไม้ประมาณ 1.5 นิ้ว โดยใช้นิ้วชี้กับนิ้วหัวแม่มือเป็นหลักประคองไม้chim นิ้วชี้จะรองอยู่ข้างล่างของไม้ตีส่วนนิ้วหัวแม่มือจะกดอยู่ด้านบน นิ้วอื่นๆจะกำไว้ในลักษณะหลวมๆไม่จำเป็นต้องกำมือจนแน่น เพื่อให้ไม้chimกระดกได้คล้ายๆมีสปริง โคนไม้chimต้องอยู่ในอุ้งมือ เมื่อตีควรตีให้ห่างจากหย่องประมาณ 1 นิ้ว เวลาตีลงไปไม่ควรกดไม้ กล่าวคือเมื่อตีแล้วยกไม้ขึ้น น้ำหนักที่ตีไม่ควรหนักหรือเบาจนเกินไปซึ่งอาจทำให้เกิดเสียงchimที่มีคุณภาพคมชัดและมีความกังวาน

ในระยะเริ่มต้นควรฝึกการตีแบบจับคู่โน้ตเสียงเดียวกัน ระหว่างเสียงสูงกับเสียงต่ำ หรือเสียงสูง แถวซ้ายกับเสียงกลางแถวกลางให้ครบคู่เสียง เมื่อเกิดความชำนาญและตีได้ถูกต้องตรงเสียงโน้ตที่ต้องการจึงบรรเลงเพลงที่มีทำนองแบบต่างๆในขั้นต่อไป โดยตีไล่เสียงจากเสียง ซอล(ซ) แถวซ้ายด้วยมือซ้าย และตีเสียง ซอล(ซ) แถวขวาด้วยมือขวา จากนั้นตีไล่เสียงตามแนวนอนลงมาจนครบทุกเสียง หดตรงที่เสียง ที(ท) สำหรับเสียงสูงกับเสียงกลางนั้นไล่เสียงตั้งแต่ ลา(ล) แถวซ้ายด้วยมือซ้าย ตามด้วยเสียง ลา(ล) แถวกลางด้วยมือขวา สำหรับคู่ มี (ม) แถวซ้ายและคู่ มี (ม) แถวกลางมักไม่นิยมใช้ตีเป็นคู่กัน ส่วนมากใช้คู่ มี(ม) แนวนอนตีไล่เสียงแบบเดียวกันจนหมดที่เสียง ฟา(ฟ) ตีแบบนี้ภาษาดนตรีเรียกว่าตีแบบ **คู่แปด**

3. ลักษณะและความหมายของการปฏิบัติขิม

การตีเก็บ	หมายถึง การตีขิมที่มีลักษณะติดต่อกันไปเรื่อยๆทุกจังหวะของแต่ละห้อง จนหมดทำนองเพลง โดยทั่วไปในแต่ละห้องจะมี 4 ตัวโน้ต การตีเก็บเป็นทำนองพื้นฐานใช้ในการบรรเลงของเครื่องดนตรีอยู่ทั่วไป และมักปรากฏอยู่ในเพลงแทบทุกประเภท ลักษณะของโน้ตจะบรรจุเต็มห้อง
การตีขยี้	หมายถึง การตีเร็วกว่าปกติอีกหนึ่งเท่าตัวให้สม่ำเสมอและต่อเนื่องกันไม่ขาดระยะ ลักษณะในการตีขยี้ ซึ่งในแต่ละห้องมีตัวโน้ตมากกว่า 4 ตัวโน้ตเรียกว่า “การตีขยี้เก็บ” มักพบได้ในเพลงเดี่ยวลาวแพน เพลงเดี่ยวนกขมิ้น เป็นต้น
การตีรว	หมายถึง การบังคับปลายไม้ให้ตกกระทบสายขิมเส้นเดียวกัน จะได้ยินเสียงตัวโน้ตเดียวกัน
การตีกรอ	เป็นการบังคับปลายไม้ขมิให้ตกกระทบสายขิมคนละเส้นเป็นเสียงโน้ตตัวเดียวกันหรือคนละตัวก็ได้ เสียงร่วนั้นจะฟังนุ่มนวลกว่าเสียงกรอ ในกรณีที่ตีในตำแหน่งเสียง “เร” ของแถวซ้าย มือขวาอยู่ที่ตำแหน่งเสียง “เร” แถวขวา จะได้ยินเสียงเหมือนกัน คือ “เสียงเร” วิธีการตีโน้ตจับคู่เสียงแบบนี้เรียกว่า “การตีกรอคู่แปด” ในขณะที่การตีกรอแบบจับคู่โน้ตคนละตัว จะได้ยินเสียงแบบผสมเรียกว่า “การตีกรอเสียงผสม” เช่น มือซ้ายอยู่ในตำแหน่งเสียง “ฟา” ส่วนมือขวาอยู่ในตำแหน่งเสียง “เร” เป็นต้น
การตีขยี้กรอ	คล้ายกับการตีกรอแต่เป็นการตีเร็วกว่าปกติ ในทำนองแบบตีขยี้ไปพร้อมๆกัน
การตีสะบัด	หมายถึง การตีขิมที่มีลักษณะเร็วกว่าปกติ ระหว่างตัวโน้ต 3 ตัว ที่มีเครื่องหมายสะบัดคลุมอยู่

- การลื้อ** หมายถึง การบรรเลงลื้อเลียนกันทีละประโยค อาจจะเป็นวงเครื่องสายหรือวงมโหรีก็ได้ ถ้าเป็นวงเครื่องสาย (ผสมซิม) จะประกอบไปด้วย ซอด้วง ซออู้ จะเข้ ซิม ขลุ่ย โทน รำมะนา และฉิ่ง โดยบางประโยคและบางตอนของเพลง เช่น เพลงลาวดวงเดือนในตอน ที่ 2 ประโยคที่เป็นลูกลื้อ เครื่องดนตรีที่เป็นผู้นำของวง (คือ ซอด้วง จะเข้) จะบรรเลง ประโยคของเพลงตอนที่เป็นลูกลื้อนั้นซ้ำอีกครั้ง เรียกว่า “ลูกลื้อ” แต่ถ้าเป็นวงมโหรี (ประกอบด้วย ฆ้องวงเล็ก ฆ้องวงหัตถ์ ซอด้วง ซออู้ จะเข้ ขลุ่ย กลองแขก ฉิ่ง) ในส่วนของบางเพลงตอนที่เป็นลูกลื้อ เครื่องดนตรีที่เป็นเครื่องนำวง (คือ ฆ้องวงเล็ก ซอด้วง จะเข้) เมื่อบรรเลงประโยคของเพลงตอนที่เป็นลูกลื้อไปแล้ว พวกเครื่องตาม (คือ ฆ้องวงหัตถ์ ฆ้องวงเล็ก ขลุ่ย ซออู้) จะบรรเลงประโยคเพลงนั้นซ้ำอีกครั้ง เรียกว่า “ลูก ลื้อ”
- การขัด** สำหรับการขัดของการบรรเลงเครื่องดนตรีนั้น คือ การที่พวกเครื่องบรรเลงตามซึ่งใช้ เครื่องดนตรีเสียงต่ำ มีการบรรเลงประโยคของเพลงที่ไม่เหมือนกับพวกเครื่องบรรเลงนำ ซึ่งใช้เครื่องดนตรีเสียงสูง ภาษาดนตรีจะเรียกว่า “การขัด”
- การตีบอด** หมายถึง การตีบนสายซิมของเสียงใดเสียงหนึ่ง แล้วใช้นิ้วมือกดตามสายเสียงที่ดีหรืออีก วิธีหนึ่ง คือ การตีกดเสียงด้วยปลายไม้ซิม โดยใช้ไม้ซิมตีลงไปบนสายซิม แล้วไม่ต้องยก ปลายไม้ซิมให้กดไว้ เสียงที่ดีจะออกมาหยุดทันที เสียงจะไม่กังวานเหมือนการตีปกติ

4. หลักการอ่านโน้ตเพลงไทยเบื้องต้น

หลักการอ่านโน้ตไทยตามหลัก ของ พันโทพระอภัยพลรบ (พลอย เพ็ญกุล พ.ศ. 2403-2459) ซึ่งเป็นผู้แต่งตำราดนตรีวิทยาเมื่อ พ.ศ.2450 และอธิบายหลักการบันทึกโน้ตแบบตัวอักษรขึ้นจน ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก การบันทึกโน้ตแบบตัวอักษรนี้เป็นการใช้ตัวอักษรไทยมาเปรียบเทียบกับ ตรงกับเสียงของโน้ตสากลดังนี้

ด = โด	ร = เร	ม = มี	ฟ = ฟา	ซ = ซอล	ล = ลา	ท = ที
--------	--------	--------	--------	---------	--------	--------

ในกรณีที่โน้ตเสียงสูงจะการใช้การประจุดไว้บนตัวโน้ต เช่น ด̣ = โด สูง เป็นต้นวิธีการนี้ช่วยให้ เข้าใจง่าย สำหรับวิธีการบันทึกโน้ตไทยนั้นจะบันทึกลงในตาราง โดยแบ่งออกเป็นบรรทัด บรรทัดละ 8 ช่องเรียกว่า “ห้อง” ในแต่ละห้องจะบรรจุโน้ตไว้ 4 ตัว ถ้าเป็นอัตราปานกลางหรือจังหวะสองชั้น โน้ตตัว

สุดท้ายของแต่ละห้องจะเป็นโน้ตเสียงตกจังหวะซึ่งในที่นี้จะอธิบายเฉพาะการอ่านโน้ตแบบอัตราสองชั้นเป็นหลัก

ฉิ่ง	ฉับ	ฉิ่ง	ฉับ	ฉิ่ง	ฉับ	ฉิ่ง	ฉับ
1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4

นอกจากตัวโน้ตที่บันทึกลงในตารางแล้ว ยังมีเครื่องหมาย – ซึ่งใช้แทนตัวโน้ตด้วยขีด 1 ขีด (-) ใช้แทนโน้ต 1 ตัว แสดงการเพิ่มเสียงตัวโน้ตที่อยู่ข้างหน้าเครื่องหมายให้มีเสียงยาวขึ้น ทั้งนี้ความยาวของเสียงจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับจำนวนขีด (-) ดังนี้

- ถ้ามี - มีค่าความยาวของเสียงเท่ากับ 1/4 จังหวะ
 ถ้ามี - - มีค่าความยาวของเสียงเท่ากับ 2/4 จังหวะ
 ถ้ามี - - - มีค่าความยาวของเสียงเท่ากับ 3/4 จังหวะ
 ถ้ามี - - - - มีค่าความยาวของเสียงเท่ากับ 4/4 จังหวะ หรือ เท่ากับ 1 จังหวะ

วิธีการอ่านโน้ตไทยนั้นจะการใช้การเคาะจังหวะที่โน้ตท้ายห้อง แทนเสียงฉิ่งฉับ ในอัตราสองชั้นจะมีโน้ตตัวสุดท้ายเป็นเสียงตกจังหวะเสมอ เมื่อกำหนดให้ 1 บรรทัดโน้ต เท่ากับ 1 หน้าทับปรบไ้ ดังนั้นเมื่ออ่านโน้ตอัตราสองชั้น ควรเคาะจังหวะที่โน้ตห้องสุดท้ายแทนเสียงฉิ่งเสียงฉับ สังเกตที่ตัวพิมพ์เข้าจะทำให้เข้าใจวิธีการบันทึกได้ง่ายขึ้นสำหรับการบันทึกโน้ตไทยโดยทั่วไปจะบันทึกไว้ 8 ลักษณะที่พบมากที่สุดดังนี้

โน้ตแบบ 4 ตัว ต่อ 1 ห้อง

ฉิ่ง	ฉับ	ฉิ่ง	ฉับ	ฉิ่ง	ฉับ	ฉิ่ง	ฉับ
ด ด ด ด	ร ร ร ร	ม ม ม ม	ฟ ฟ ฟ ฟ	ซ ซ ซ ซ	ล ล ล ล	ท ท ท ท	ดํ ดํ ดํ ดํ

โน้ตแบบ 3 ตัว ต่อ 1 ห้อง

ฉิ่ง	ฉับ	ฉิ่ง	ฉับ	ฉิ่ง	ฉับ	ฉิ่ง	ฉับ
- ด ด ด	- ร ร ร	- ม ม ม	- ฟ ฟ ฟ	- ซ ซ ซ	- ล ล ล	- ท ท ท	- ดํ ดํ ดํ

โน้ตแบบ 3 ตัว แต่เป็นลักษณะของ 1 ห้อง 1 ตัว และ 3 ห้อง ตัว เป็นโน้ตที่ใช้สำหรับมือซ้อง

ฉิ่ง ฉับ ฉิ่ง ฉับ ฉิ่ง ฉับ ฉิ่ง ฉับ

--- ค	ค ค - ร	ร ร - ม	ม ม - ฟ	ฟ ฟ - ซ	ซ ซ - ล	ล ล - ท	ท ท - ค
-------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

โน้ตแบบ 2 ตัว ต่อ 1 ห้อง (ตัวที่ 2 และตัวที่ 4)

ฉิ่ง ฉับ ฉิ่ง ฉับ ฉิ่ง ฉับ ฉิ่ง ฉับ

- ค - ค	- ร - ร	- ม - ม	- ฟ - ฟ	- ซ - ซ	- ล - ล	- ท - ท	- ค - ค
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

โน้ตแบบ 2 ตัว ต่อ 1 ห้อง (ตัวที่ 3 และตัวที่ 4)

ฉิ่ง ฉับ ฉิ่ง ฉับ ฉิ่ง ฉับ ฉิ่ง ฉับ

-- ค ค	-- ร ร	-- ม ม	-- ฟ ฟ	-- ซ ซ	-- ล ล	-- ท ท	-- ค ค
--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

โน้ตแบบ 2 ตัว ต่อ 1 ห้อง เป็นแบบจังหวะยก (ตัวที่ 1 และตัวที่ 2)

ฉิ่ง ฉับ ฉิ่ง ฉับ ฉิ่ง ฉับ ฉิ่ง ฉับ

ค ค --	ร ร --	ม ม --	ฟ ฟ --	ซ ซ --	ล ล --	ท ท --	ค ค --
--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

โน้ตแบบ 1 ตัว ต่อ 1 ห้อง

ฉิ่ง ฉับ ฉิ่ง ฉับ ฉิ่ง ฉับ ฉิ่ง ฉับ

--- ค	--- ร	--- ม	--- ฟ	--- ซ	--- ล	--- ท	--- ค
-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

โน้ตแบบ 1 ตัว ต่อ 2 ห้อง

ฉิ่ง ฉับ ฉิ่ง ฉับ ฉิ่ง ฉับ ฉิ่ง ฉับ

----	--- ค	----	--- ร	----	--- ม	----	--- ฟ
------	-------	------	-------	------	-------	------	-------

การบันทึกโน้ตไทยทั้ง 8 ลักษณะนี้ถือเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการเริ่มอ่านโน้ตเพลงไทย เพราะสามารถครอบคลุมรูปแบบการบันทึกโน้ตเพลงไทยได้ทั้งหมด การศึกษาเพลงไทยนั้นควรจะต้องทราบถึงวิธีการอ่านโน้ตไทยขั้นพื้นฐานเสียก่อนจึงนำไปสู่การศึกษาเพลงไทยในเชิงทฤษฎีให้เข้าใจอย่างถ่องแท้

ในการอ่านโน้ตขิม สามารถอ่านได้ 2 แบบคือ การอ่านโน้ตแบบ 3 บรรทัด และการอ่านโน้ตแบบ บรรทัดเดียว

1. การอ่านโน้ตแบบ 3 บรรทัด

บรรทัดบนสุด แทนเสียงสูง บรรทัดกลาง แทนเสียงกลาง และบรรทัดล่าง แทนเสียงต่ำ

ตัวอย่างโน้ตแบบ 3 บรรทัด

ด	ล	ด	ช	ด			
ล	ล	ล	ล	ลช	ช	ช	ชลช
				ม	มรด	ดรม	ม

2. การอ่านโน้ตแบบบรรทัดเดียว

ใช้จุดแทนระดับเสียง จุดบน ด = โดสูง ไม่มีจุด ด = โดกลาง และ จุดล่าง ด = โดต่ำ

ตัวอย่างโน้ตแบบบรรทัดเดียว

ดัลลัล	ดัลลัล	ดัลลัล	ดัลลัล	ดัลลัล	ดัลลัล	ดัลลัล	ดัลลัล
--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

ทุกๆ ห้องเพลงจะกำหนดมือที่ใช้ตี ดังนี้ โน้ตตัวที่ 1 ตีด้วย มือซ้าย โน้ตตัวที่ 2 ตีด้วย มือขวา โน้ตตัวที่ 3 ตีด้วย มือซ้าย และโน้ตตัวที่ 4 ตีด้วย มือขวา

5. การกรอ การสับดีและการสาดะห์

กรอ คือ วิธีการบรรเลงดนตรีประเภทเครื่องตีดำเนินทำนอง ที่ทำให้เกิดเสียงต่อเนื่องกันเป็นเสียง ยาวสม่ำเสมอ โดยใช้ 2 มือสลับกันถี่ๆ เหมือนร่ำเสียงเดียว (ดูร่ำ 2 ประกอบ) แต่ทั้ง 2 มือมิได้ตีสองที่ เดียวกัน มักจะตีเป็นคู่ 2 คู่ 3 คู่ 4 คู่ 5 คู่ และคู่ 8 เป็นต้น

การตีกรอ , ร่ำ หมายถึง การตีขิมโดยใช้สองมือสลับกันคนละครั้งให้มีความถี่สูงที่สุด โดยทั่วไป จะตีด้วยมือซ้ายก่อนและจบลงด้วยมือขวาเสมอ

สะบัด คือ วิธีการบรรเลงที่แทรกเสียงเข้ามาในเวลาบรรเลงทำนอง “เก็บ” อีก 1 พยางค์ รวมเป็น 3 พยางค์ ซึ่งแล้วแต่ผู้บรรเลงจะเห็นสมควรว่าจะแทรกตรงไหน ทำนองตรงที่แทรคนั้นเรียกว่า “สะบัด”

วิธีบรรเลงสะบัดด้วยระนาดและจะเข้าเป็นต้นใช้น้ตในการสะบัด 3 แบบ คือ สะบัดโน้ตตัวเดียว สะบัดโน้ต 2 ตัว และสะบัดโน้ต 3 ตัว

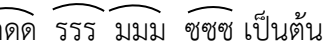
การฝึกการตีสะบัด หมายถึง การตีซิมที่ถูกเพิ่มหรือสอดแทรกตัวโน้ตเข้ามามากกว่าปกติอีก 1 ตัว หรือการตีซิม 3 เสียงอย่างรวดเร็วให้มีค่าเท่ากับ 2 จังหวะตัวโน้ต โดยทั่วไปการตีสะบัดจะเริ่มตีด้วยมือขวาก่อนเสมอแล้วตามด้วยมือซ้ายและจบลงด้วยมือขวา (มือขวา-มือซ้าย-มือขวา) จะใช้สัญลักษณ์

- - ม้รึด

โน้ตตัวที่ 1 - (ไม่มีเสียงตัวโน้ต ไม่ต้องตี)

โน้ตตัวที่ 2 - (ไม่มีเสียงตัวโน้ต ไม่ต้องตี)

โน้ตตัวที่ 3 , 4 , 5 ตีติดต่อกันอย่างรวดเร็วให้มีจังหวะเท่ากับโน้ตปกติ 2 ตัว

สะเดาะห้ หมายถึง การตีซิมที่ถูกเพิ่มหรือสอดแทรกตัวโน้ตเข้ามามากกว่าปกติอีก 1 ตัว หรือการตีซิม 3 เสียงอย่างรวดเร็วให้มีค่าเท่ากับ 2 จังหวะตัวโน้ต โดยทั่วไปการตีสะเดาะห้จะเริ่มตีด้วยมือขวาก่อนเสมอแล้วตามด้วยมือซ้ายและจบลงด้วยมือขวา (มือขวา-มือซ้าย-มือขวา) จะใช้สัญลักษณ์ การตีสะเดาะห้จะแตกต่างจากการสะบัดตรงที่ การสะบัดเป็นโน้ตที่แตกต่างกันใน 3 ตัว แต่การสะเดาะห้เป็นการใช้น้ตเพียงตัวเดียว เช่น เป็นต้น

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อรรวรรณ ศิลา (2552) ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาชุดการเรียนรู้ติชมเบื้องต้นด้วยตนเอง สำหรับนักเรียนกิจกรรมดนตรีไทยช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนปทุมพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี” ผลการวิจัยพบว่า 1. ชุดการเรียนรู้ติชมเบื้องต้นด้วยตนเอง สำหรับนักเรียนกิจกรรมดนตรีไทยช่วงชั้นที่ 4 มีประสิทธิภาพ 87.73/92.66 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 2. ชุดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.85 3. นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ติชมเบื้องต้นด้วยตนเอง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4. นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ติชมเบื้องต้นด้วยตนเอง มีทักษะการปฏิบัติในการบรรเลงซิม เพลงแป๊ะ และเพลงลาวจ้อย อยู่ในระดับดี โดยสรุป ชุดการเรียนรู้ติชมเบื้องต้นด้วยตนเอง สำหรับนักเรียนกิจกรรมดนตรีไทยที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเหมาะสมทำให้นักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนครูผู้สอนวิชาดนตรีไทยหรือกลุ่มสาระอื่นสามารถนำชุดการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือเป็นตัวอย่างในการพัฒนานวัตกรรมการสอนต่อไปได้

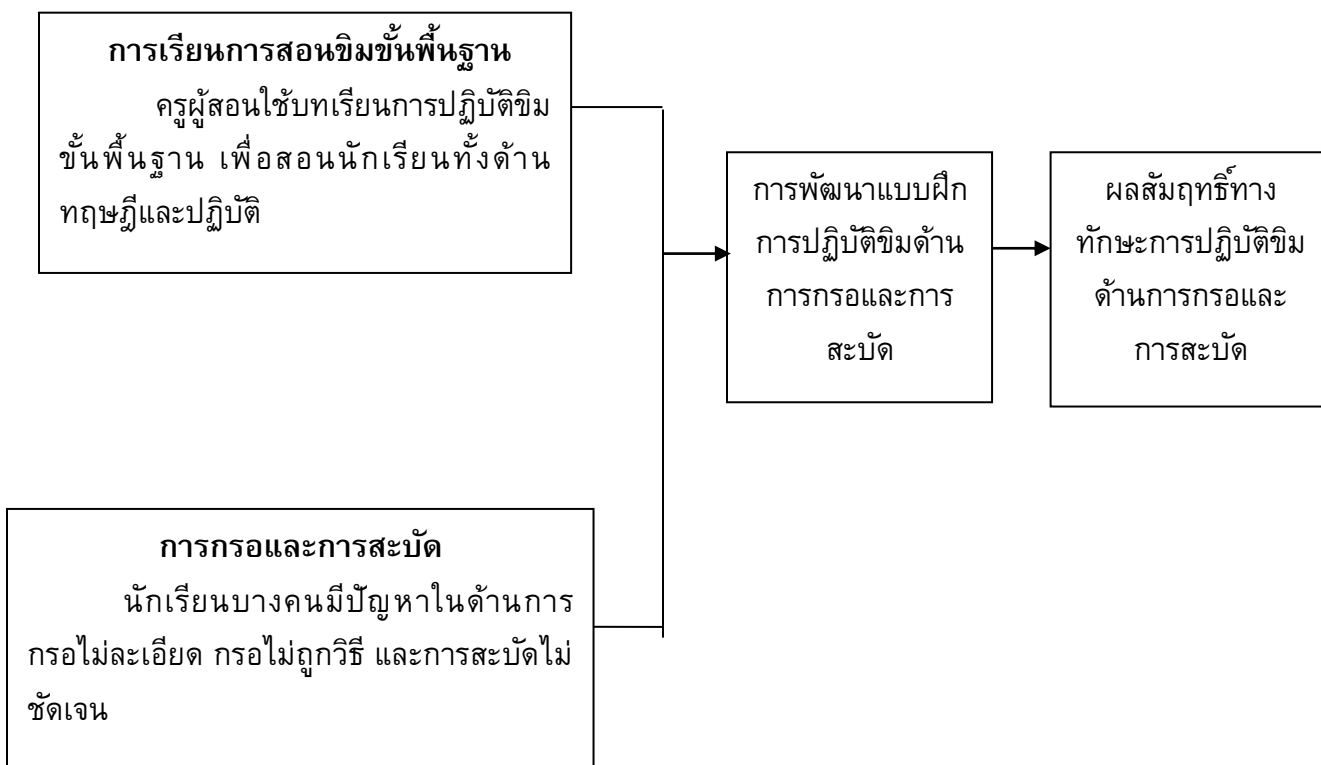
จเร แดงโสภา (2553) ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ สาระดนตรี เรื่องซิม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2” ผลการวิจัยพบว่า 1. เอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระดนตรี เรื่องซิม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 85.33/89.33 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระดนตรี เรื่องซิม ในเรื่องทักษะการปฏิบัติซิมของนักเรียนหลังการสอนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนสูงกว่าก่อนสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สุชาติ นนทรีย์ (2562) ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทักษะในการตีซิม โดยใช้สีและแผนผังเพื่อกระตุ้นทักษะการจำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5” ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องทักษะการจำ จังหวะ และทำนอง อยู่ในระดับดีมากมีจำนวน 19 คน คิดเป็น 86.36 เปอร์เซนต์ อยู่ในระดับดี 3 คน คิดเป็น 13.63 เปอร์เซนต์ 2) ผลการประเมินพัฒนาการทางดนตรี การตีซิมของนักเรียน อยู่ในระดับดีมากมีจำนวน 15 คน คิดเป็น 68.18 เปอร์เซนต์ อยู่ในระดับดี 7 คน คิดเป็น 31.81 เปอร์เซนต์ และ 3) ผลการประเมินความสนใจ การตีซิมของนักเรียน อยู่ในระดับดีมาก มีจำนวน 14 คน คิดเป็น 63.63 เปอร์เซนต์ อยู่ในระดับดี 5 คน คิดเป็น 27.27 เปอร์เซนต์ อยู่ในระดับปานกลาง 3 คน คิดเป็น 13.63 เปอร์เซนต์ หลังจากนักเรียนได้รับการสอนตีซิมโดยใช้สีและแผนผัง นักเรียนมีทักษะการจำดีขึ้นสามารถจดจำทำนองต่าง ๆ ได้รวดเร็วขึ้น มีพัฒนาการด้านทักษะและความเข้าใจเรื่องจังหวะและทำนองดีขึ้น โดยตีซิมได้อย่างแม่นยำ นอกจากนี้ยังพบว่าสีสามารถกระตุ้นความสนใจและช่วยให้นักเรียน จำกลุ่มทำนองเป็นแผนภาพได้ดีขึ้น

กัณฑ์เรื่องสั้น (2563) ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแบบฝึกหัดเพื่อใช้ในการสอนวิชาปฏิบัติหิมขั้นพื้นฐานของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 ภาคเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2563 โรงเรียนโพธิ์นิมิตวิทยาคม” ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนปฏิบัติหิมไม่มีพื้นฐานการบรรเลงหิมมาก่อน และแต่ละคนมีความสามารถในการเรียนรู้การปฏิบัติหิมไม่เท่ากัน และยังมีเด็กพิเศษที่เรียนปฏิบัติหิมอีกด้วย จำนวน 2 คน จึงทำให้เกิดปัญหาการเรียนที่ผู้เรียน ฝึกปฏิบัติหิม มีทักษะที่เกิดขึ้นช้า จึงจำเป็นต้องพัฒนาแบบฝึกหัดมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนด้วยตนเอง ในการสร้างแบบฝึกหัดนั้นผู้วิจัยพัฒนาจากเทคนิค 1 เทคนิค คือ ทักษะการตี โดยเริ่มจากแบบฝึกง่ายๆ ไประดับยากขึ้น สามารถนำมาพัฒนาแบบฝึกได้ 8 แบบฝึก ประกอบด้วย เทคนิคการตีเก็บมือเดียว 5 แบบฝึก, เทคนิคการตีเก็บสองมือ 3 แบบฝึก จากปฏิบัติของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 31 คน ปรากฏว่านักเรียนมีทักษะที่ดีขึ้น และมีกระบวนการเข้าใจการตีหิมได้มากยิ่งขึ้น สามารถสอบปฏิบัติผ่านทุกคน และมีพื้นฐานการปฏิบัติหิมได้อย่างดีสามารถต่อยอดไปในระดับที่ยากขึ้นได้

สาริศา ประทีปช่วง (2563) ทำการวิจัยเรื่อง “องค์ความรู้เพื่อพัฒนาทักษะการไล่มือในการบรรเลงหิม” ผลการวิจัยพบว่า 1) ลักษณะการใช้มือในการบรรเลงหิมเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนที่ยังขาดความแม่นยำในการจดจำตำแหน่งของเสียงหิม และขาดทักษะในการไล่มือนี้ พบวิธีการบรรเลงหิมเพื่อใช้ฝึกฝนทักษะการไล่มือ 3 ลักษณะ คือ การตีสลับมือหรือการตีเก็บ การตีสะบัด และการตีกรอ ซึ่งรูปแบบวิธีการที่ฝึกฝนให้ผู้เริ่มฝึกหัดเรียนหิมเกิดความคล่องแคล่วในการใช้มือ และสามารถจดจำตำแหน่งต่าง ๆ ได้นั้นผู้สอนแต่ละคนจะมีวิธีการสอนที่แตกต่างกันไป แต่มีวิธีการสอนอีกรูปแบบหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ฝึกได้ คือ การสร้างแบบฝึกหัดสำหรับการฝึกไล่มือในการบรรเลงหิม และ 2) การสร้างสรรค์ทางบรรเลงหิมเพลงกระแวก สามชั้น เป็นทางเพลงที่มีลักษณะเฉพาะ สร้างขึ้นเพื่อพัฒนาทักษะการไล่มือในการบรรเลงหิมผู้วิจัยได้ประพันธ์ทางเพลงหิมขึ้นมา 2 ท่อน โดยในแต่ละท่อนจะมีเทียวกลับที่ต่างจากเทียวแรก ในแต่ละท่อนมีการสร้างสรรค์ทางบรรเลงขึ้นจากแนวคิดในการพัฒนาทักษะการไล่มือหิม โดยการสอดแทรกกลวิธีการใช้มือในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีความซับซ้อนน้อยไปถึงระดับที่มีความซับซ้อนมากตามลำดับ ซึ่งในแต่ละกระบวนการของการบรรเลงมีลักษณะการใช้มือหิมที่สอดคล้อง เชื่อมโยง และแตกต่างกัน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาทักษะการบรรเลงหิมที่หลากหลาย

7.กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการปฏิบัติด้านการกรอและการสะบัด ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยศึกษาเอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และสร้างแบบฝึกการปฏิบัติ เพื่อให้ได้คู่มือที่เป็นเครื่องมือของครู และผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนทุ่งศรีอุดม อ.ทุ่งศรีอุดม จ.อุบลราชธานีที่เรียนปฏิบัติพื้นฐาน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนทุ่งศรีอุดม อ.ทุ่งศรีอุดม จ.อุบลราชธานีที่เรียนปฏิบัติพื้นฐาน และพบปัญหา จำนวน 10 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบฝึกทักษะการปฏิบัติด้านการกรอและการสะบัด แบบสังเกตคุณลักษณะการปฏิบัติด้านการกรอและการสะบัด และแบบสอบถามความพึงพอใจหลังการใช้แบบฝึกทักษะการปฏิบัติด้านการกรอและการสะบัด โดยแบบ มีเกณฑ์ในการแปลผลแบบสอบถามความพึงพอใจหลังการใช้แบบฝึกทักษะการปฏิบัติด้านการกรอและการสะบัดดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึงระดับความพึงพอใจระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึงระดับความพึงพอใจระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึงระดับความพึงพอใจระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึงระดับความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

- ศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาพัฒนาการทางดนตรี การปฏิบัติซิม ทฤษฎีการปฏิบัติซิม การกรอและการสะบัด

- นำข้อมูลที่ได้มาจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และตรวจสอบแก้ไข

- เมื่อเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเสร็จสมบูรณ์ นำไปเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการทดลองใช้แบบฝึกทักษะการปฏิบัติซิมด้านการกรอและการสะบัดในระยะเวลา 2 สัปดาห์ จัดบันทึกคุณลักษณะของนักเรียนจากการสังเกต และประเมินทักษะของนักเรียนด้วยแบบสังเกตทักษะการปฏิบัติซิมด้านการกรอและการสะบัด และให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนหลังการใช้แบบฝึกทักษะการปฏิบัติซิมด้านการกรอและการสะบัด

- รวบรวมข้อมูลเพื่อทำการสรุปและวิเคราะห์

4. วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย (Analytic Induction) สร้างข้อสรุปและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตารางสรุปข้อมูลและพรรณนาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Descriptive Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาแบบฝึกทักษะการปฏิบัติขิมในด้านการกรอและการสะบัด เป็นการสร้างแบบฝึกทักษะการปฏิบัติขิม เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติขิมในด้านการกรอและการสะบัดของนักเรียน ซึ่งแบบฝึกทักษะการปฏิบัติขิมนี้ สามารถนำมาใช้เป็นสื่อการสอนอย่างหนึ่งของครู ในการพัฒนาทักษะการปฏิบัติขิมของนักเรียน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์การปฏิบัติขิมของนักเรียนก่อนการใช้แบบฝึกทักษะการปฏิบัติขิมในด้านการกรอและการสะบัด

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การปฏิบัติขิมของนักเรียนระหว่างการใช้แบบฝึกทักษะการปฏิบัติขิมในด้านการกรอและการสะบัดจำนวน 2 สัปดาห์

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์การปฏิบัติขิมของนักเรียนหลังการใช้แบบฝึกทักษะการปฏิบัติขิมในด้านการกรอและการสะบัด

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้แบบฝึกทักษะการปฏิบัติขิมในด้านการกรอและการสะบัด

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์การปฏิบัติของนักเรียนก่อนการใช้แบบฝึกทักษะการปฏิบัติในการกรอและการสับ

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้ เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ทักษะการปฏิบัติของเบื้องต้นของนักเรียนก่อนการใช้แบบฝึกทักษะการปฏิบัติ โดยการใช้แบบสังเกตการปฏิบัติในการกรอและการสับของนักเรียนจำนวน 10 คน มีรายละเอียดดังนี้

ลำดับ	รายการประเมินทักษะการปฏิบัติในการกรอ	ถูกต้อง	ถูกต้องเป็นบางจุด	ไม่ถูกต้อง
1	การจับไม้ซิม และท่าทางขณะบรรเลง	9 คน	1 คน	-
2	ลักษณะวิธีการกรอ	-	-	10 คน
3	คุณภาพเสียงมีความชัดเจน	-	1 คน	9 คน
4	จังหวะมีความสม่ำเสมอ	2 คน	2 คน	6 คน
5	ตีซิมได้ตามโน้ตและเพลงในแบบฝึก	3 คน	4 คน	3 คน

ทักษะการกรอที่สังเกตได้ของนักเรียนก่อนการทดลอง พบว่า นักเรียนจับไม้ซิมและมีท่าทางการบรรเลงที่ถูกต้อง สามารถอ่านโน้ตและพยายามที่จะตีตามโน้ตและเพลงในแบบฝึก แต่ไม่สามารถปฏิบัติกรอได้ เนื่องจาก มือทั้งสองข้างตีซิมไปพร้อมกัน เสียงที่ออกมาไม่ชัดเจน ทำให้ไม่เกิดการกรอ

ลำดับ	รายการประเมินทักษะการปฏิบัติในการสับ	ถูกต้อง	ถูกต้องเป็นบางจุด	ไม่ถูกต้อง
1	การจับไม้ซิม และท่าทางขณะบรรเลง	9 คน	1 คน	-
2	ลักษณะวิธีการสับ	-	2 คน	8 คน
3	คุณภาพเสียงมีความชัดเจน	-	2 คน	8 คน
4	จังหวะมีความสม่ำเสมอ	2 คน	2 คน	6 คน
5	ตีซิมได้ตามโน้ตและเพลงในแบบฝึก	1 คน	2 คน	7 คน

ทักษะการสับที่สังเกตได้ของนักเรียนก่อนการทดลอง พบว่า นักเรียนจับไม้ซิมและมีท่าทางการบรรเลงที่ถูกต้อง สามารถอ่านโน้ตและตีตามโน้ตและเพลงในแบบฝึกได้ แต่ยังคงมีปัญหาในโน้ตที่ต้องเล่นสับ นักเรียนไม่สามารถตีโน้ตสามตัวแบบเร็วๆเป็นจังหวะ 2 ตัวได้ มือที่ตียังไม่ถูกต้อง และเสียงที่ออกมายังไม่ชัดเจน เช่น การสับเสียง มรด นักเรียนสับเป็น มด จังหวะในการสับยังไม่สม่ำเสมอ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การปฏิบัติของนักเรียนระหว่างการใช้แบบฝึกทักษะการปฏิบัติในด้าน การกรอและการสับดีด

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้ เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ทักษะการปฏิบัติของ
เบื้องต้นของนักเรียนระหว่างการใช้แบบฝึกทักษะการปฏิบัติ โดยการใช้แบบสังเกตการปฏิบัติด้าน
การกรอและการสับดีดสัปดาห์ที่ 1 ของนักเรียนจำนวน 10 คน มีรายละเอียดดังนี้

สัปดาห์ที่ 1

ลำดับ	รายการประเมินทักษะการปฏิบัติด้านการ กรอ	ถูกต้อง	ถูกต้องเป็นบาง จุด	ไม่ถูกต้อง
1	การจับไม้ซิม และท่าทางขณะบรรเลง	10 คน	-	-
2	ลักษณะวิธีการกรอ	3 คน	5 คน	2 คน
3	คุณภาพเสียงมีความชัดเจน	3 คน	6 คน	1 คน
4	จังหวะมีความสม่ำเสมอ	3 คน	6 คน	1 คน
5	ตีซิมได้ตามโน้ตและเพลงในแบบฝึก	3 คน	6 คน	1 คน

ทักษะการกรอที่สังเกตได้ของนักเรียนระหว่างทดลอง พบว่า นักเรียนจับไม้ซิมและมีท่าทางการ
บรรเลงที่ถูกต้อง สามารถอ่านโน้ตและตีตามโน้ตและเพลงในแบบฝึกได้แต่ยังไม่ถูกต้องทั้งหมด ลักษณะ
วิธีการกรอมีความถูกต้อง แต่คุณภาพเสียงที่ออกมายังไม่ชัดเจนทั้งหมด ยังมีบางครั้งที่นักเรียนเผลอตี
พร้อมกันทั้งสองมือ ส่วนจังหวะมีความสม่ำเสมอเพียงบางครั้ง

ลำดับ	รายการประเมินทักษะการปฏิบัติด้านการ สับดีด	ถูกต้อง	ถูกต้องเป็นบาง จุด	ไม่ถูกต้อง
1	การจับไม้ซิม และท่าทางขณะบรรเลง	10 คน	-	-
2	ลักษณะวิธีการสับดีด	2 คน	6 คน	2 คน
3	คุณภาพเสียงมีความชัดเจน	2 คน	6 คน	2 คน
4	จังหวะมีความสม่ำเสมอ	3 คน	4 คน	3 คน
5	ตีซิมได้ตามโน้ตและเพลงในแบบฝึก	3 คน	3 คน	4 คน

ทักษะการสลับที่สังเกตได้ของนักเรียนระหว่างการทดลอง พบว่า นักเรียนจับไม้ขีดและมีท่าทางการบรรเลงที่ถูกต้อง สามารถอ่านโน้ตและตีตามโน้ตและเพลงในแบบฝึกได้แต่ยังไม่ถูกต้องทั้งหมด ลักษณะการสลับที่ถูกต้อง ซึ่งนักเรียนเริ่มต้นจากแบบฝึกการสละเดาะหซึ่งง่ายกว่าการสลับ แล้วจึงเริ่มสลับ ทำให้ปฏิบัติได้ดีขึ้น แต่คุณภาพเสียงยังไม่ชัดเจนและจังหวะยังไม่สม่ำเสมอ บางครั้งยังตีผิดอยู่บ้าง

สัปดาห์ที่ 2

ลำดับ	รายการประเมินทักษะการปฏิบัติด้านการ กรอ	ถูกต้อง	ถูกต้องเป็นบาง จุด	ไม่ถูกต้อง
1	การจับไม้ขีด และท่าทางขณะบรรเลง	10 คน	-	-
2	ลักษณะวิธีการกรอ	7 คน	3 คน	-
3	คุณภาพเสียงมีความชัดเจน	6 คน	4 คน	-
4	จังหวะมีความสม่ำเสมอ	7 คน	3 คน	-
5	ตีขีดได้ตามโน้ตและเพลงในแบบฝึก	7 คน	3 คน	-

ทักษะการกรอที่สังเกตได้ของนักเรียนระหว่างการทดลอง พบว่า นักเรียนจับไม้ขีดและมีท่าทางการบรรเลงที่ถูกต้อง สามารถอ่านโน้ตและตีตามโน้ตและเพลงในแบบฝึกได้ อาจมีบางครั้งตีผิดบ้างแต่เป็นส่วนน้อย ลักษณะวิธีการกรอถูกต้อง คุณภาพเสียงชัดเจน จังหวะการกรอสม่ำเสมอ

ลำดับ	รายการประเมินทักษะการปฏิบัติด้านการ สลับ	ถูกต้อง	ถูกต้องเป็นบาง จุด	ไม่ถูกต้อง
1	การจับไม้ขีด และท่าทางขณะบรรเลง	10 คน	-	-
2	ลักษณะวิธีการสลับ	7 คน	3 คน	-
3	คุณภาพเสียงมีความชัดเจน	7 คน	3 คน	-
4	จังหวะมีความสม่ำเสมอ	8 คน	2 คน	-
5	ตีขีดได้ตามโน้ตและเพลงในแบบฝึก	8 คน	2 คน	-

ทักษะการสลับที่สังเกตได้ของนักเรียนระหว่างการทดลอง พบว่า นักเรียนจับไม้ขีดและมีท่าทางการบรรเลงที่ถูกต้อง สามารถอ่านโน้ตและตีตามโน้ตและเพลงในแบบฝึกได้ อาจมีบางครั้งตีผิดบ้างแต่เป็น

ส่วนน้อย ลักษณะวิธีการสะบัดมีความถูกต้อง แต่คุณภาพเสียงยังไม่ชัดเจน มีสะบัดผิดเสียง และจังหวะไม่สม่ำเสมอเป็นบางครั้ง แต่ส่วนใหญ่สามารถปฏิบัติทักษะนี้ได้

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์การปฏิบัติของนักเรียนหลังการใช้แบบฝึกทักษะการปฏิบัติในการกรอและการสะบัด

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้ เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ทักษะการปฏิบัติของเบื้องต้นของนักเรียนหลังการใช้แบบฝึกทักษะการปฏิบัติ โดยการใช้แบบสังเกตการปฏิบัติด้านการกรอและการสะบัดของนักเรียนจำนวน 10 คน มีรายละเอียดดังนี้

ลำดับ	รายการประเมินทักษะการปฏิบัติด้านการกรอ	ถูกต้อง	ถูกต้องเป็นบางจุด	ไม่ถูกต้อง
1	การจับไม้ซิม และท่าทางขณะบรรเลง	10 คน	-	-
2	ลักษณะวิธีการกรอ	10 คน	-	-
3	คุณภาพเสียงมีความชัดเจน	10 คน	-	-
4	จังหวะมีความสม่ำเสมอ	10 คน	-	-
5	ตีซิมได้ตามโน้ตและเพลงในแบบฝึก	10 คน	-	-

ทักษะการกรอที่สังเกตได้ของนักเรียนหลังการทดลอง พบว่า นักเรียนจับไม้ซิมและมีท่าทางการบรรเลงที่ถูกต้อง สามารถอ่านโน้ตและตีตามโน้ตและเพลงในแบบฝึกได้ ลักษณะวิธีการกรอถูกต้อง มือซ้ายมือขวาสลับกันอย่างถูกวิธี คุณภาพเสียงชัดเจน จังหวะการกรอสม่ำเสมอ จะเห็นได้ว่านักเรียนสามารถกรอได้ดีขึ้น

ลำดับ	รายการประเมินทักษะการปฏิบัติด้านการ สะบัด	ถูกต้อง	ถูกต้องเป็นบาง จุด	ไม่ถูกต้อง
1	การจับไม้ซิม และท่าทางขณะบรรเลง	10 คน	-	-
2	ลักษณะวิธีการสะบัด	10 คน	-	-
3	คุณภาพเสียงมีความชัดเจน	10 คน	-	-
4	จังหวะมีความสม่ำเสมอ	10 คน	-	-
5	ตีซิมได้ตามโน้ตและเพลงในแบบฝึก	9 คน	1 คน	-

ทักษะการสะบัดที่สังเกตได้ของนักเรียนหลังการทดลอง พบว่า นักเรียนจับไม้ซิมและมีท่าทางการบรรเลงที่ถูกต้อง สามารถอ่านโน้ตและตีตามโน้ตและเพลงในแบบฝึกได้ อาจมีบางครั้งตีผิดบ้างแต่เป็นส่วนน้อย ลักษณะวิธีการสะบัดมีความถูกต้อง นักเรียนสามารถสะบัดได้ดีขึ้น คุณภาพเสียงชัดเจน และจังหวะมีความสม่ำเสมอ ถูกต้อง

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้แบบฝึกทักษะการปฏิบัติซิมในด้านการกรอและการสะบัด

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้ เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้แบบฝึกทักษะการปฏิบัติซิมในด้านการกรอและการสะบัด โดยใช้แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้แบบฝึกทักษะการปฏิบัติซิมในด้านการกรอและการสะบัด มีรายละเอียดดังนี้

ลำดับ	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ค่า SD	ระดับ
1	ลำดับขั้นตอนในแบบฝึกทักษะการปฏิบัติซิมเข้าใจง่ายชัดเจน สามารถปฏิบัติตามได้	4.60	0.52	มากที่สุด
2	แบบฝึกมีความเหมาะสมแก่การพัฒนาทักษะการปฏิบัติซิมด้านการสะบัดและการกรอ	4.60	0.52	มากที่สุด
3	แบบฝึกทักษะสามารถช่วยให้นักเรียนมีทักษะการกรอและการสะบัดที่ดีขึ้น	4.80	0.42	มากที่สุด
4	ได้รับประโยชน์จากการใช้แบบฝึกทักษะการปฏิบัติซิม	4.80	0.42	มากที่สุด
5	นักเรียนมีความสุขและสนุกสนานเมื่อได้เรียนปฏิบัติซิม	4.40	0.70	มาก
6	ความพึงพอใจเมื่อได้ใช้แบบฝึกทักษะการปฏิบัติซิม	4.60	0.52	มากที่สุด
7	ความพึงพอใจภาพรวมในการเรียนปฏิบัติทักษะซิม	4.70	0.48	มากที่สุด

จากตารางพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในแบบฝึกทักษะสามารถช่วยให้นักเรียนมีทักษะการกรอและการสับดที่ดีขึ้น และได้รับประโยชน์จากการใช้แบบฝึกทักษะการปฏิบัติจริง ระดับมากที่สุด ($M = 4.80$, $SD = 0.42$) ด้านที่ควรนำมาพัฒนาปรับปรุงได้แก่ นักเรียนมีความสุขและสนุกสนานเมื่อได้เรียนปฏิบัติจริง ($M = 4.40$, $SD = 0.70$)

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

นักเรียนต้องการให้มีการใช้แบบฝึกทักษะการปฏิบัติจริงในเทคนิคอื่นๆ เพิ่มเพลงในแบบฝึกทักษะ และภายในแบบฝึกทักษะ อยากให้มีรูปภาพ ลวดลายสีสัน เพื่อเพิ่มความน่าสนใจ

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบฝึกทักษะการปฏิบัติขิมในด้านการกรอและการสะบัด และเพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติขิมในด้านการกรอและการสะบัด และศึกษาผลจากการใช้แบบฝึกทักษะการปฏิบัติขิมในด้านการกรอและการสะบัด สำหรับเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่สามารถพัฒนาทักษะการปฏิบัติขิมของนักเรียน

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. การใช้แบบฝึกการปฏิบัติขิมด้านการกรอ ทำให้นักเรียนมีทักษะในด้านการกรอที่ดีขึ้น ดังนี้

1.1 ก่อนการใช้แบบฝึกการปฏิบัติขิมด้านการกรอ

นักเรียนจับไม้ขิมและมีท่าทางการบรรเลงที่ถูกต้อง สามารถอ่านโน้ตและพยายามที่จะตีตามโน้ตและเพลงในแบบฝึก แต่ไม่สามารถปฏิบัติกรอได้ เนื่องจาก มือทั้งสองข้างตีขิมไปพร้อมกัน เสียงที่ออกมาไม่ชัดเจน ทำให้ไม่เกิดการกรอ

1.2 ระหว่างการใช้แบบฝึกการปฏิบัติขิมด้านการกรอ

- สัปดาห์ที่ 1 นักเรียนจับไม้ขิมและมีท่าทางการบรรเลงที่ถูกต้อง สามารถอ่านโน้ตและตีตามโน้ตและเพลงในแบบฝึกได้แต่ยังไม่ถูกต้องทั้งหมด ลักษณะวิธีการกรอมีความถูกต้อง แต่คุณภาพเสียงที่ออกมายังไม่ชัดเจนทั้งหมด ยังมีบางครั้งที่นักเรียนเผลอตีพร้อมกันทั้งสองมือ ส่วนจังหวะมีความสม่ำเสมอเพียงบางครั้ง

- สัปดาห์ที่ 2 นักเรียนจับไม้ขิมและมีท่าทางการบรรเลงที่ถูกต้อง สามารถอ่านโน้ตและตีตามโน้ตและเพลงในแบบฝึกได้ อาจมีบางครั้งตีผิดบ้างแต่เป็นส่วนน้อย ลักษณะวิธีการกรอถูกต้อง คุณภาพเสียงชัดเจน จังหวะการกรอสม่ำเสมอ

1.3 หลังการใช้แบบฝึกการปฏิบัติขิมด้านการกรอ

นักเรียนจับไม้ขิมและมีท่าทางการบรรเลงที่ถูกต้อง สามารถอ่านโน้ตและตีตามโน้ตและเพลงในแบบฝึกได้ ลักษณะวิธีการกรอถูกต้อง มือซ้ายมือขวาสลับกันอย่างถูกต้อง คุณภาพเสียงชัดเจน จังหวะการกรอสม่ำเสมอ จะเห็นได้ว่านักเรียนสามารถกรอได้ดีขึ้น

2. การใช้แบบฝึกการปฏิบัติขิมด้านการสะบัด ทำให้นักเรียนมีทักษะในด้านการสะบัดที่ดีขึ้น ดังนี้

2.1 ก่อนการใช้แบบฝึกการปฏิบัติขิมด้านการสับ

นักเรียนจับไม้ขิมและมีท่าทางการบรรเลงที่ถูกต้อง สามารถอ่านโน้ตและตีตามโน้ตและเพลงในแบบฝึกได้ แต่ยังคงมีปัญหาในโน้ตที่ต้องเล่นสับ นักเรียนไม่สามารถตีโน้ตสามตัวแบบเร็วๆเป็นจังหวะ 2 ตัวได้ มือที่ตียังไม่ถูกต้อง และเสียงที่ออกมายังไม่ชัดเจน เช่น การสับเสียง มรด นักเรียนสับเป็น มดต จังหวะในการสับยังไม่สม่ำเสมอ

2.2 ระหว่างการใช้แบบฝึกการปฏิบัติขิมด้านการสับ

- สัปดาห์ที่ 1 นักเรียนจับไม้ขิมและมีท่าทางการบรรเลงที่ถูกต้อง สามารถอ่านโน้ตและตีตามโน้ตและเพลงในแบบฝึกได้แต่ยังไม่ถูกต้องทั้งหมด ลักษณะการสับถูกต้อง ซึ่งนักเรียนเริ่มต้นจากแบบฝึกการสับเคาะซึ่งง่ายกว่าการสับ แล้วจึงเริ่มสับ ทำให้ปฏิบัติได้ดีขึ้น แต่คุณภาพเสียงยังไม่ชัดเจนและจังหวะยังไม่สม่ำเสมอ บางครั้งยังตีผิดอยู่บ้าง

- สัปดาห์ที่ 2 นักเรียนจับไม้ขิมและมีท่าทางการบรรเลงที่ถูกต้อง สามารถอ่านโน้ตและตีตามโน้ตและเพลงในแบบฝึกได้ อาจมีบางครั้งตีผิดบ้างแต่เป็นส่วนน้อย ลักษณะวิธีการสับมีความถูกต้อง แต่คุณภาพเสียงยังไม่ชัดเจน มีสับผิดเสียง และจังหวะไม่สม่ำเสมอเป็นบางครั้ง แต่ส่วนใหญ่สามารถปฏิบัติทักษะนี้ได้

2.3 หลังการใช้แบบฝึกการปฏิบัติขิมด้านการสับ

นักเรียนจับไม้ขิมและมีท่าทางการบรรเลงที่ถูกต้อง สามารถอ่านโน้ตและตีตามโน้ตและเพลงในแบบฝึกได้ อาจมีบางครั้งตีผิดบ้างแต่เป็นส่วนน้อย ลักษณะวิธีการสับมีความถูกต้อง นักเรียนสามารถสับได้ดีขึ้น แต่คุณภาพเสียงชัดเจน และจังหวะมีความสม่ำเสมอ ถูกต้อง

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้แบบฝึกทักษะการปฏิบัติขิมในด้านการกรอและการสับ

นักเรียนมีความพึงพอใจในแบบฝึกทักษะสามารถช่วยให้นักเรียนมีทักษะการกรอและการสับที่ดีขึ้น และได้รับประโยชน์จากการใช้แบบฝึกทักษะการปฏิบัติขิม ระดับมากที่สุด ($M = 4.80$, $SD = 0.42$) ด้านที่ควรนำมาพัฒนาปรับปรุงได้แก่ นักเรียนมีความสุขและสนุกสนานเมื่อได้เรียนปฏิบัติขิม ($M = 4.40$, $SD = 0.70$)

อภิปรายผลการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัยจากข้อค้นพบในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดังนี้

1. นักเรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้น แม้จะทำการทดลองเพียงสัปดาห์ละครั้ง เป็นเวลา 2 สัปดาห์ แต่นักเรียนได้ฝึกซ้อมเอง 2-3 ครั้งต่อสัปดาห์ และมีความตั้งใจในการฝึกซ้อม เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้นักเรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด หากทดลองกับนักเรียนที่อายุใกล้เคียงกัน หากนักเรียนรู้สึกเมื่อยมือ ไม่ฝึกซ้อมเพิ่มเติม อาจไม่ได้ผลการทดลองเช่นนี้ หรือหากทดลองกับผู้ที่มีอายุมากกว่า อาจสามารถวางกติกาในการทดลองได้มาก และผลการทดลอง รวมถึงพัฒนาการจะเห็นชัดเจนขึ้น

2. นักเรียนได้เรียนรู้ทักษะการปฏิบัติกับผู้อื่นตั้งแต่นั้น ทำให้ผู้วิจัยทราบถึงความสามารถในการปฏิบัติของนักเรียน ทราบลักษณะการเรียนรู้ และรู้อุปนิสัยใจคอของนักเรียน ทำให้ความคลาดเคลื่อนในการทดลองมีน้อยลงและสามารถควบคุมตัวแปรอื่นๆได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1. สามารถนำผลการวิจัย ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนเครื่องดนตรีชนิดอื่นๆ ได้
2. หากนำแบบฝึกการปฏิบัติด้านการกรอและการสับดีไปใช้ ควรมีการศึกษาขั้นตอนให้ชัดเจนก่อนนำไปใช้

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรสร้างแบบฝึกเพื่อการพัฒนาทักษะให้มีความหลากหลาย เนื่องจากเด็กนักเรียนแต่ละคนมีจุดอ่อน จุดแข็งที่ต่างกัน แบบฝึกหัดเล่มเดียวกันอาจไม่สามารถพัฒนาเด็กทุกคนได้
2. ควรมีการสร้างแบบฝึกในการปฏิบัติด้านอื่นๆ หรือในเครื่องดนตรีชนิดอื่นๆ

บรรณานุกรม

- กัณฑ์ เรื่องสั้น. (2563). การพัฒนาแบบฝึกหัดเพื่อใช้ในการสอนวิชาปฏิบัติขั้นพื้นฐานของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 ภาคเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2563 โรงเรียนโพธิ์นิมิตวิทยาาคม. เข้าถึงจาก http://www.thaischool.in.th/_files_school/12100390/workteacher/12100390_1_20210401-173408.pdf
- จเร แดงโสภ. (2554). การพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ สาระดนตรี เรื่อง ชิม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2544). พฤติกรรมการสอนดนตรี (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2544). จิตวิทยาการสอนดนตรี. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิพนธ์ ธนรักษ์ และ กัลยาณี ดวงฉวี. (2545). เรียนรู้จักชิมด้วยตนเอง. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พงษ์ศิลป์ อรุณรัตน์. (2550). ปฐมบทดนตรีไทย. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. (2549). ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการ. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มนตรี ตราโมท. (2531). ศัพท์สังคีต. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2545). สารานุกรมศัพท์ดนตรีไทย ภาคคีตะ-ดุริยางค์. (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี : สหมิตรพรินติ้ง.
- สงบศึก ธรรมวิหาร. (2545). ดุริยางค์ไทย. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สาริตา ประทีปช่วง. (2563). องค์ความรู้เพื่อพัฒนาทักษะการไต่มือในการบรรเลงขิม. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์.
- สุชาดา นนทรี. (2562). การพัฒนาทักษะในการตีขิม โดยใช้สีและแผนผังเพื่อกระตุ้นทักษะการจำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 . เข้าถึงจาก <https://www.wattana.ac.th/vichakan/research/62/primary/primary-art7.pdf>

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

อรรรรณ ศิลา. (2552). *การพัฒนาชุดการเรียนรู้ติชมเบื้องต้นด้วยตนเอง สำหรับนักเรียนกิจกรรมดนตรีไทยช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนปทุมพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี*.
ปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.